

اثر ناشنوایی بر شخصیت

زهرا محمدی^۱، محمدرضا خدابخش^۲

^۱ کارشناس ارشد سلامت سالمندی، کارشناس برنامه سالمندان دانشگاه علوم پزشکی سبزوار و دانشجوی دکترای روانشناسی دانشگاه آزاد نیشابور (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار گروه روانشناسی، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی ویژگی‌های شخصیتی در افراد ناشنوا و کم شنوا می باشد که به روش کتابخانه‌ای انجام گرفته است. ارتباط، مهمترین عامل در شکل گیری شخصیت بوده و عامل پیوند دهنده افراد به یکدیگر می باشد و نقش بسیار مهمی را در تحول شناختی، عاطفی و اجتماعی ما دارد. اگر فرد نتواند مهارت زبان کلامی را به دست آورد، علاوه بر مشکلات دسترسی به اطلاعات، در برقراری ارتباط و تعیین رابطه بهینه با دیگران نیز دچار مشکلاتی می شود که بر تکامل و کیفیت زندگی او تأثیر می گذارد. این ممکن است شکاف شخصیتی بین کودکان کم شنوا و کودکان عادی ایجاد کند که آشنایی با تفاوت های فردی در شخصیت بر برقراری رابطه موثر و ارائه خدمت سازنده به این قشر، کمک کننده است. برقراری ارتباط با افراد ناشنوا و کم شنوا در بهبود ویژگی های شخصیتی آنها موثر است. لذا هدف این مطالعه بررسی تأثیر نقص شنوایی روی ویژگی های شخصیتی افراد با مشکلات شنوایی می باشد و به مداخلات در جبران پیامدهای نقص شنوایی، اشاره می کند.

واژه‌های کلیدی: ناشنوا، کم شنوا، شخصیت، مهارت زبان کلامی

مقدمه

تخمین کاهش شنوایی و ناشنوایی عمیق از ۱ در ۱۰۰۰ در کشورهای توسعه یافته تا ۱/۴ تا ۴ در هر ۱۰۰۰ تولد زنده در کشورهای در حال توسعه متغیر است [۱]. ۳۶۰ میلیون نفر در سراسر جهان در مجموع با کم شنوایی ناتوان کننده، زندگی می کنند که شامل ۳۲ میلیون کودک و نزدیک به ۱۸۰ میلیون سالمند می شود. نزدیک به ۹۰ درصد از افراد مبتلا به کم شنوایی در کشورهای با درآمد کم و متوسط زندگی می کنند [۲]. سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۲۰ جمعیت کم شنوا و ناشنوا را پنج درصد اعلام می کند که هفت درصد آنها کودک هستند [۳]. از جمعیت کم شنوا و ناشنوا دنیا ۹۳ درصد بزرگسال و بیشتر آن ها، سالمند هستند که تعدادی ناهنجاری بدو تولد و تعدادی مشکلات اکتسابی مانند ضربه به سر، بیماری ها، آلودگی صوتی و پیرگوشی دارند. آمار ناشنویان کشور ما تا سال ۱۴۰۰ بیشتر از پانصد هزار نفر بوده است و شیوعی بین ۱ تا ۶ در هزار تولد زنده دارد [۴].

در دو سال اول زندگی، کودک تا حدود زیادی به سازماندهی روندهای فکری و یادگیری زبان می پردازد. در کودکان دارای آسیب شنوایی به دلیل وجود اختلال در یادگیری زبان، سازماندهی فکری و توانایی های شناختی با مشکلات عمده ای مواجه می شود که حاصل آن ناتوانی او در درک واقعیت های روانشناسانه مثل دانستن، حل کردن، فکر کردن، خلق کردن، تخیل و ادراک، تصویرسازی، خاطره، توجه کردن، یادگیری و فعالیتهای ارتباطی و اجتماعی می گردد [۵]. از سویی آسیب شنوایی رایج ترین نقص حسی در سالمندان و یکی از مشکلات جدی در سلامت و ارتباطات اجتماعی این گروه سنی می باشد. ناشنوایی روی روند پیری اثرگذار است [۶]. سالمندان کم شنوا، گاهی مشکل خود را به شروع زوال عقل مرتبط می دانند و خانواده و دوستان هم ممکن است این باور را تقویت کنند. وارد نشدن در گفتگوهای گروهی باعث نادیده گرفتن سالمند از سوی دیگران و کناره گیری فرد سالمند و انزوای اجتماعی وی می شود. ووزگوش نیز از جمله مشکلات دوران سالمندی است. این مشکل در ۲۰ درصد افراد، کیفیت زندگی را مختل می کند و ممکن است منجر به تحریک پذیری، پرخاشگری، افسردگی، اضطراب، ناامیدی، کاهش توجه و تمرکز، اختلال خواب و تغییر ویژگی های شخصیتی شود. سالمندان ناشنوایی که در دوران کودکی با ناکارآمدی حس شنوایی، انطباق بیشتر داشتند و هویت خود را با مشارکت اجتماعی حفظ کرده بودند، سازگاری بعدی بیشتری دارند [۶، ۷].

مفهوم شخصیت در روانشناسی با بحث ها و نظریه های مختلفی همراه بوده است. برخی پژوهش ها، شخصیت را در قالب صفات بزرگ شخصیت در نظر گرفته اند که به صفات بزرگی از جمله روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق گرایی، با وجدان بودن پرداخته است درحالی که نظریه پردازانی از جمله راج فریز^۱ صفات اختصاصی تری از جمله خودکارآمدی، کنترل درونی، توفیق طلبی، خلاقیت، ریسک پذیری و عزت نفس را در نظر دارند [۸]. بدین ترتیب مطالعه حاضر به جمع بندی و یکپارچه سازی مطالعات مرتبط با ویژگی های شخصیت ناشنویان پرداخته است تا با آگاهی از ویژگی های ناشنویان به موفقیت های بیشتر این قشر کمک شود.

روش کار

در این مطالعه، مرور جامعی در رابطه با بررسی ویژگی های شخصیتی در ناشنویان و کم شنویان از طریق جست و جو در پایگاه های پابمد، ساینس دایرکت، گوگل اسکالر و APA PsycNet با کلیدواژه های Deaf، the personhood of deaf و personality traits in deaf people همچنین در پایگاه های فارسی پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، ایران

مدکس، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، بانک اطلاعات نشریات کشور و گوگل اسکالر با کلیدواژه‌ی ویژگی‌های شخصیتی در ناشنویان و کم شنوایان، از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۴ انجام شد. علاوه بر این، جست‌وجوی دستی و بررسی کتب و مقالات برای یافتن مقالاتی که از طریق جست‌وجوی الکترونیکی یافت نشدند، انجام شد. پس از گردآوری نتایج جست‌وجو، ابتدا عنوان و سپس خلاصه مقالات مطالعه شد. چنانچه مقالات با معیار ورود و خروج همخوانی داشت؛ از نتایج آن در مطالعه مروری استفاده و در غیر این صورت کنار گذاشته می‌شد. بر اساس معیارها و اهداف تحقیق، ۴۴ مقاله پس از مراحل ارزیابی انتخاب شد.

یافته ها

در مطالعه‌ی حاضر با بررسی ۴۴ مقاله، ویژگی‌های شخصیتی مرتبط با مشکل ناشنوایی و کم شنوایی استخراج گردید که به صورت خلاصه در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول شماره ۱: ویژگی های شخصیتی در کودکان ناشنوا و کم شنوا

مشکلات درونی سازی (مثلاً اضطراب و افسردگی) و برونی سازی شده (مثلاً بی توجهی و پرخاشگری) ۲ تا ۳ برابر [۳]	مشکلات رفتاری ۱/۵ تا ۲/۶ برابر [۹]
انزوای اجتماعی و تنهایی [۷، ۱۰]	سازگاری اجتماعی کمتر [۱۱، ۱۲]
رفتارهای ضد اجتماعی بیشتر [۹]	مولد و مسئولیت پذیر [۱۳]
رفتارهای نوروتیک مانند اضطراب، خشم و پرخاشگری [۹]	خشم بی پرده و مستقیم [۱۳]
اخلاق نابالغ و مرحله اخلاق تبادل [۱۴]	بیش فعالی و حواس پرتی [۱۳]
مشکل تعادل به واسطه آسیب وستیبولار [۴]	مشکل در حرکات ظریف و مهارت های حرکتی [۱۵]
تقویت دید بصری و توجه بیشتر به محیط، رنگها و خطوط حتی در خواب ها و رویاها [۱۶]	مشکل در خلاقیت در نمره انعطاف پذیری، ظرافت و اصالت [۱۷]
خودمحوری و مشکل در بازخوردهای هیجانی و رفتاری [۱۸]	مشکل در مهارت های شناختی، حافظه، توجه و پردازش [۷، ۱۹]
اختلال یادگیری و اختلال رشد فراگیر [۲۰] اوتیستیک	افسردگی و اختلال شناختی بویژه در افراد مسن [۲، ۷]
پایبندی به هنجارهای گروه، انطباق گروهی بیشتر و وفادار به گروه [۲۱]	در طرح واره های ناکارآمد طرح واره نقص، شکست، اطاعت و گرفتاری بیشتری دارند [۲۲].
عملکرد کمتری در تست های ضریب هوشی [۲۳]	عملکرد کمتری در مقیاس های تئوری ذهن [۲۴، ۲۵]
تفکر عینی و انتزاعی پایین تر از طبیعی [۲۶]	پیروی از احساسات آنی باعث عدم انعطاف پذیری
خودکارآمدی کمتر و بدبینی و ناامیدی بیشتر [۲۱]	عزت نفس کمتر و فعالیت اجتماعی کمتر [۲۶]
احساس درماندگی، گناه، خشم و استرس در والدین [۱۲]	دیگران را سرزنش نمی کنند اما سرزنش خود مشابه عادی [۲۱]
خودکارآمدی و رفتار سازگارانه، شایستگی عاطفی-اجتماعی در مادر کودکان با مهارت زبانی کمتر [۲۷]	روان رنجور خویی و برون گرایی بیشتر مادر [۲۸]
تیپ A [۲۹] و مرد بودن آسیب صوتی بیشتر به سبب تفاوت های بیولوژیکی و قرار گرفتن در معرض صداها و بیماریها [۳۰]	نابرابری ها به علت کمبود پرسنل (۲٪ بهره مند از خدمت) [۳۱]

با توجه به اختلالات رفتاری مطروحه در جدول ۱ شامل پرخاشگری، حواسپرتی، بیش فعالی، اضطراب، نقص در عملکردهای اجتماعی و شناختی، لازم است به این افراد کمک شود تا با احساس شایستگی، کیفیت زندگی خود را بهبود بخشند. در گذشته ۲۰ تا ۴۰ درصد افراد کم شنوا با مشکلات روانی اجتماعی روبرو بودند اما امروزه با توجه به پیشرفت های فناوری شنوایی و تلاش های توانبخشی برای افزایش رفاه روانی اجتماعی این افراد، وضعیت مساعدتری به وجود آمده است [۹]. کودکان ناشنوایی هر روز با موانع اجتماعی مواجه می شوند که نیازمند بررسی عوامل محیطی و ارتباطی است. کودکان ناشنوا که در خانواده های شنوا بزرگ شده اند، در دنیای شنوایی با موانعی برای رشد مواجه می شوند که بیان افکار، احساسات و عواطف آنها را محدود می کند و نیاز به مداخلاتی برای بهبود کیفیت زندگی این افراد وجود دارد [۳۲]. در جدول ۲ به اختصار به این مداخلات اشاره می شود.

جدول ۲: عناصر کمک کننده برای کاهش آسیب کم شنوایان و ناشنوایان در تحقیقات

شناسایی سریع و اقدام مناسب [۲۷] قبل از دو و نیم سالگی و حفاظت از شنوایی	
استفاده از دستگاه های صوتی، توانبخشی زود هنگام با سمعک یا کاشت حلزون ترجمه شفاهی، زبان اشاره و تربیت شنوایی [۲، ۹، ۳۳]	
خانواده، موضوع اصلی انواع درمان هاست خصوصاً برای آموزش و تمرکز بر تعامل و مهارت های ارتباطی کودک [۳۴]	
بهبود الگوی ارتباطی و تعاملی والدین برای به حداکثر رساندن رشد کودک ناشنوا و سخت شنوا و زندگی آرام والدین [۲۰]	
خانواده، بهترین تشخیص دهنده مشکل شنوایی و عفونت های گوش می باشد و نقش اساسی در کاهش آسیب ها را دارد. ۵۰ تا ۶۶ درصد از اختلالات شنوایی قابل پیشگیری است [۱].	
در سبک تربیت مقتدرانه، مشکلات رفتاری برونی سازی و درونی سازی کودکان با مشکل شنوایی کمتر است [۳]	
ایجاد زمینه مساعد برای یکپارچگی خانوادگی، مدرسه ای، اجتماعی- فرهنگی و حرفه ای [۲، ۱۰، ۲۱]	
انجام مراقبت های بهداشتی [۲] در مراکز جامع سلامت	انجام غربالگری [۲، ۹] های بهداشتی و درمانی مانند تست نجوا
بهره گیری از مراکز آموزشی ویژه جهت تربیت شنیداری [۲]	کاهش آلودگی های صوتی و تفریحی [۲، ۹]
اختصاص وقت برای آموزش خواندن، نوشتن و صحبت کردن و توسعه زبانی [۹]	تکرار و وقت گذاشتن، کلید کار با قشر سخت شنوا و ناشنواست [۷]
واژه های انتزاعی با دقت بیشتری بیان شود [۳۵]	ارتباط موثر بدون تحرک و جابه جایی و در راستای دید فرد بودن [۷، ۳۳]
داشتن انتظارات معقول از فرد ناشنوا و سخت شنوا [۷، ۱۳]	عادی سازی ناشنوایی و کمک برای مولد و مسئولیت پذیری بودن [۲]
تعهد خانواده و معلمین به پذیرش و آموزش [۱۳]	حفظ ارزشمندی و به رسمیت شناختن نقاط قوت و آرزوهای آنها و جلب توجه آنها [۷]
حمایت خانواده و کاهش استرس های فرد و خانواده [۳، ۲۰]	حذف ناملایمات زیست محیطی و بهبود شرایط اجتماعی [۲۰]
آموزش تعدیل خشم و کنترل احساسات آنی [۱۳]	آموزش درک مطلب و بازخوردهای هیجانی و رفتاری [۳۶]
آموزش بهبود حافظه کاری، توجه و شناخت [۳۷]	آموزش پرسنل کلیه سازمانها در خصوص کار با سخت شنوایان [۱۱]
آموزش رعایت مهارت های زندگی [۳۸] مانند رعایت نوبت	اختصاص مکانی در مجلس و کلاس برای احاطه کامل به مجلس [۷]

اجازه اشتباه و شکست دادن به کودک جهت کسب بینش [۱۳]	بازی درمانی جهت رشد و کشف افکار، احساسات و عواطف کودک، درک نیازها و آموزش فرهنگ و روابط موثر با دیگران در یک محیط باز و پذیرنده [۳۲]
درک رفتار فرد و عدم برداشت بدرفتاری و کمک به رفع مشکلات خلقی و رفتاری [۷]	مهارت های تقویت حافظه و به یادسپاری اطلاعات [۷]
توسعه شناخت از طریق بینایی با نمایش دیداری و نمودارها [۷]	جایگزینی عناصر بصری [۳۸] به جای صدای فیلم ها [۳۹]
جلب حمایت برای کار و تفریح [۲] و مسائل مذهبی	انتخاب یک فعالیت ورزشی و کسب مهارت در آن [۴]
کمک به ادامه تحصیل [۲] جهت کسب استقلال و شایستگی	کسب شغل [۲] جهت ایجاد شایستگی اجتماعی
آگاهی از حقوق کودک و فرد ناشنوا و شناسایی گروه های مدنی حمایت گر [۲]	
استفاده از تئاتر و نمایش بی کلام که فرستنده ی فرهنگی آنان است و با ایما و اشاره و بیان افکار، تسکین دهنده ی آنان است [۴۰].	
در حد امکان کمک کنیم مثلاً با زیرنویسی برنامه های تلویزیونی و استفاده از مترجمین برای گسترش شناخت و بهبود تفکر و زبان [۲]	
استفاده از روش های مشاوره و توانبخشی ویژه که با نحوه ارتباط و نیازهای این گروه آشنا باشند [۴۱] چرا که مشکل شنیدن نیست بلکه عدم برقراری ارتباط است لذا آموزش دهیم تا در برقراری ارتباط، پیشقدم باشند [۲۱، ۴۲].	

بحث

با وجود آموزش زبان اشاره ولی مهارت های ارتباطی در کودکان ناشنوا، هنوز بسیار پایین است. نتایج مصاحبه محقق با معلم کودکان ناشنوا نشان داد که تنها دو کودک از نه کودک مهارت لازم در برقراری ارتباط با استفاده از زبان اشاره درک دارند، بقیه هنوز به راهنمایی ویژه نیاز دارند تا حس بینایی خود را به عنوان راهی برای برقراری ارتباط کامل به حداکثر برسانند [۳۸]. مطالعات قبلی نشان داده اند که ناشنوایی می تواند منجر به نقص در مهارت های حرکتی و سایر توانایی های مرتبط با بدن شود با این حال، ادبیات مربوط به مهارت های حرکتی در بزرگسالان ناشنوا کمیاب است [۴۳] اما یک مطالعه مروری سیستمی، نشان داده است که افراد ناشنوا از نظر تعادل و برخی مهارت های حرکتی مشکل دارند اما حمایت از این کودکان با آموزش تربیت بدنی و ورزش در مدارس و فعالیت های بدنی متناسب با نیاز آنها، کمک قابل توجهی به رشد فیزیکی و حرکتی آنها خواهد کرد [۱۵]. این یافته ها، این تصور رایج را که ناشنوایی منجر به نقص در مهارت های حرکتی و سایر توانایی های مرتبط با بدن می شود را به چالش می کشاند [۴۳]. این کودکان در صورت بهره مندی از آموزش مدرن و اجتماعی شدن قادر خواهند بود، خلاقیت خود را در مسیر حرفه ای مورد استفاده قرار دهند [۱۷]. مطالعات نشان داده اند که آموزش با کتاب های تصویری می تواند به بهبود رشد خلاقیت دانش آموزان ناشنوا و کم شنوا کمک کند [۴۴].

نتیجه گیری

در مجموع با توجه به یافته های این مقاله مروری مشخص گردید برخی ویژگی های شخصیتی در افراد ناشنوا و سخت شنوا، دیده می شود. البته این به معنای وجود پروفایل شخصیتی خاص برای این افراد نمی باشد. بلکه شواهدی هستند که نشان می

دهد بین ویژگی های شخصیتی و مشکل نقص شنوایی، رابطه وجود دارد به این صورت که عوامل مختلف فردی و محیطی می تواند بر رفتار و شخصیت ناشنویان به صورت سطوح بالاتر یا پایین تر برخی ویژگی ها، موثر واقع گردد.

ویژگی های شخصیتی در افراد ناشنوا و سخت شنوا، یکی از جنبه های مهم ناشنوایی است که تحقیقات نشان داده است که تقویت ارتباط به بهبود ویژگی های شخصیتی می انجامد به طوری که سالمندانی که با مشکل ناشنوایی از طریق لب خوانی و تفسیر زبان بدن، سازگار شده اند از سلامت روان بهتری برخوردارند. از طرفی خصوصياتی که در سطح خردتری مطرح شده اند بر ارائه توصیفات روشن تری از این قشر متمرکز هستند که آگاهی از آن ها منجر به برقراری ارتباط موثر با افراد ناشنوا و سخت شنوا خواهد بود. می توان استنباط کرد که ناتوانی در شنیدن موجب تفاوت در تفکر، دیدگاه ها و عملکرد افراد می گردد و آنچه این تفاوت ها را کاهش می دهد، آگاهی از نیازها و ویژگی های افراد ناشنوا و سخت شنوا می باشد. باور به سایر توانمندی ها و اهمیت به نقش موثر افراد ناشنوا در جامعه، موجب کنار گذاشتن تردیدها و موانع پیشرفت می شود. نکته ای که بیش از هر چیز امیدوار کننده است قابلیت آموزش ویژگی های شخصیت به افراد ناشنواست تا توانمندی در ایجاد کسب و کار را افزایش داده و موفقیت های بیشتری به دنبال داشته باشند.

در جامعه ای که بیشتر از افراد شنوا تشکیل شده است، جایی که اطلاعات بیشتر به صورت شفاهی منتقل می شود و زبان ابزار کار فکر و ارتباط بین فردی است، نقص های شنوایی، به عنوان مشکل گزارش می شود اما در صورت برقراری ارتباط موثر که نقش حیاتی در مدیریت مثبت رفتار افراد ناشنوا دارد و از طرفی ایجاد زمینه مساعد برای یکپارچگی خانوادگی، مدرسه ای، اجتماعی- فرهنگی و حرفه ای می توان چشم انداز داشتن یک زندگی عادی و مولد را فراهم نمود. حتی در نبود عملکرد سازمان یافته ی زبان، یک انسان قادر است در جهان تأمل کند و تجزیه و تحلیل کند، روابط خود را با محیط، با دیگران با خودش روشن کند. در واقع بسیاری از مشکلات مطروحه برای افراد با کم شنوایی و ناشنوایی، یک نقص ثانویه است که برای کاهش این موارد، مداخلات به موقع و جامع و یکپارچه مورد نیاز است.

پیشنهادهای

محدودیت پژوهش از طریق انجام فراتحلیلی که اندازه اثر هر یک از ویژگی های شخصیتی ناشنویان را بررسی کند، قابل ارتقا است. جا دارد پژوهش های بعدی به مرور نظام مند تأثیر دوره های آموزشی بر ویژگی های شخصیت ناشنویان بپردازد. همینطور در پژوهش های بعدی، یک مدل جامع از شخصیت با انجام مطالعات طولی و با شرایط کنترل شده برای درک بهتر ویژگی های شخصیتی خاص مرتبط با ناشنوایی و سخت شنوایی مورد نیاز است.

منابع

- Health, B.o.G. and C.o.N.S.D.i.D. Countries, Neurological, psychiatric, and developmental disorders: Meeting the challenge in the developing world. ۲۰۰۱: National Academies Press.
- WHO, W., Prevention of deafness and hearing loss : SEVENTIETH WORLD HEALTH ASSEMBLY WHA ۷۰,۱۳ Agenda item ۳۱ ۱۵,۸ May .۲۰۱۷
- Chang, F., et al., Behavior problems in deaf/hard-of-hearing children: contributions of parental stress and parenting styles. Journal of Developmental and Physical Disabilities, ۲۰۲۳. ۳۵(۴): p. ۶۳۰-۶۰۷

۴. Norasteh, A.A. and H. Zarei, Studying Balance in Deaf People: A Systematic Review Study. Archives of Rehabilitation, ۲۰۱۹. ۲۰(۱): p. ۱۵-۲۰.
۵. یگانه اصل، et al.، تشریح مشکلات عدم توانایی در ارتباط صحیح و اصولی در دانش آموزان استثنایی (ناشنوا). تحقیقات راهبردی در تعلیم و آموزش و پرورش، ۲۰۲۴. ۲۰(۱): p. ۱۰۱۱-۱۰۲۰.
۶. Becker, G., Growing old in silence. ۲۰۲۳: Univ of California Press.
۷. Patel, R. and B.J. McKinnon, Hearing loss in the elderly. Clinics in geriatric medicine, ۲۰۱۸. ۳۴(۲): p. ۱۷۴-۱۶۳.
۸. اسدی and عریضی، فراتحلیل مطالعات انجام شده پیرامون ویژگی های شخصیتی افراد کارآفرین با تاکید بر نقش خوداثربخشی بر اساس مدل مایکل فرز. فصلنامه علمی پژوهشی توسعه کارآفرینی، ۲۰۲۴. ۱۶(شماره ۵ (ویژه نامه)): p. ۲۳۰-۲۱۱.
۹. de Jong, T.J., et al., A systematic review on the impact of auditory functioning and language proficiency on psychosocial difficulties in children and adolescents with hearing loss. International Journal of Audiology, ۲۰۲۳: p. ۱۱-۱۱.
۱۰. Patel, S.R., et al., Social isolation and loneliness in the hearing-impaired pediatric population: A scoping review. The Laryngoscope, ۲۰۲۱. ۱۳۱(۸): p. ۱۸۷۵-۱۸۶۹.
۱۱. Tsou, Y.-T., et al., Reading emotional faces in deaf and hard-of-hearing and typically hearing children. Emotion, ۲۰۲۲. ۲۲(۶): p. ۱۳۰۷.
۱۲. Turner Dougherty, A.C. and L.A. Day, Deaf and hard of hearing plus: Preliminary estimates of child and parent functioning. Rehabilitation Psychology, ۲۰۲۲. ۶۷(۲): p. ۱۸۹.
۱۳. Schmidt, M.A., Planes of phenomenological experience: The psychology of deafness as an early example of American Gestalt psychology, ۱۹۲۸-۱۹۴۰. History of Psychology, ۲۰۱۷. ۲۰(۴): p. ۳۴۷.
۱۴. اعتمادی، ح.، مقایسه قضاوت اخلاقی در دانش آموزان عادی و ناشنوا. ۱۳۹۳.
۱۵. ODABAŞI, C.T. and B.E. ORHAN, Motor Skills in Hearing Impaired Children. Journal of Inclusive Educational Research, ۲۰۲۳. (۱)۳.
۱۶. Gilliland, J. and M. Stone, Color and communication in the dreams of hearing and deaf persons. Dreaming, ۲۰۰۷. ۱۷(۱): p. ۴۸.
۱۷. Bogdanova, T.G., et al. Creativity and creative work in children with disabilities. in SHS Web of Conferences. ۲۰۲۱. EDP Sciences.
۱۸. Husna, N., S. Nalus, and S. Nelwati, Personality of Children with Special Needs: Mentally Retarded, Deaf and Physically Disabled. Ri'ayatu Al-Qur'an: Jurnal Pendidikan Islam, ۲۰۲۳. ۵(۲): p. ۲۹-۲۲.
۱۹. Santos, S. and S. Cordes, Math abilities in deaf and hard of hearing children: The role of language in developing number concepts. Psychological Review, ۲۰۲۲. ۱۲۹(۱): p. ۱۹۹.
۲۰. van Gent, T., A.W. Goedhart, and P.D. Treffers, Characteristics of children and adolescents in the Dutch national in-and outpatient mental health service for deaf and hard of hearing youth over a period of ۱۵ years. Research in Developmental Disabilities, ۲۰۱۲. ۳۳(۵): p. ۱۳۴۲-۱۳۳۳.
۲۱. Mariana, P. and E. Mihaela, Specific notes in hearing deficient teenager personality. Procedia-Social and Behavioral Sciences, ۲۰۱۵. ۱۸۷: p. ۳۳۷-۳۳۴.
۲۲. Demehri, F., G. Movallali, and V. Ahmadi, A Study of Relationship between Early Maladaptive Schemas Self-Concept and Behavioral Problems among Deaf Adolescents and Adolescents with Visual Impairment in YAZD City. Journal of Ilam University of Medical Sciences, ۲۰۱۵. ۲۳(۴): p. ۲۰۱-۱۹۱.

۲۳. Bouzaher, M.H., et al., Intelligence quotient testing in children with hearing loss: A systematic review. *American Journal of Otolaryngology*, ۲۰۲۴: p. ۱۰۴۲۱۹
۲۴. Peterson, C.C., K. O'Reilly, and H.M. Wellman, Deaf and hearing children's development of theory of mind, peer popularity, and leadership during middle childhood. *Journal of experimental child psychology*, ۲۰۱۶. ۱۴۹: p. ۱۰۸-۱۴۶
۲۵. Peterson, C.C., V. Slaughter, and H.M. Wellman, Nimble negotiators: How theory of mind (ToM) interconnects with persuasion skills in children with and without ToM delay. *Developmental psychology*, ۲۰۱۸. ۵۴(۳): p. ۴۹۴ .
۲۶. سالار, ف. and م. محمدرضا, تاثیر هنردرمانی با رویکرد نقاشی بر کاهش ناامیدی و تنهایی کودکان ناشنای پسر. ۲۰۱۵
۲۷. Stika, C.J., et al., Developmental outcomes of early-identified children who are hard of hearing at ۱۲ to ۱۸ months of age. *Early human development*, ۲۰۱۵. ۹۱(۱): p. ۴۷-۵۵
۲۸. بررسی تیپ های شخصیتی و راهبردهای مقابله ای و منبع کنترل مادران دانش آموزان نابینا و ناشنوا و مادران دانش آموزان عادی. ۱۳۹۱, دانشگاه آزاد اسلامی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی - دانشکده علوم اجتماعی.
۲۹. Nerurkar, N.K., G.M. Kapre, and N.N. Kothari, Correlation between personality type and vocal pathology: A nonrandomized case control study. *The Laryngoscope*, ۲۰۱۶. ۱۲۶(۹): p. ۲۰۶۶-۲۰۶۳
۳۰. Reavis, K.M., et al., Sex-linked biology and gender-related research is essential to advancing hearing health. *Ear and hearing*, ۲۰۲۳. ۴۴(۱): p. ۲۷-۱۰
۳۱. Wilson, J.A. and S. Schild, Provision of mental health care services to deaf individuals using telehealth. *Professional Psychology: Research and Practice*, ۲۰۱۴. ۴۵(۵): p. ۳۲۴
۳۲. Ray, D.C., Culturally and linguistically responsive play therapy: Adapting child-centered play therapy for deaf children. *International Journal of Play Therapy*, ۲۰۱۹. ۲۸(۲): p. ۷۹
۳۳. Shoko, R., Communication barriers and deaf learner misbehaviour in a South African special needs school. *African Journal of Teacher Education*, ۲۰۲۴. ۱۳(۱): p. ۱۴۸-۱۲۶
۳۴. Asmar, I., et al., The effects of mother-child relationship and mother's personality traits on Child's emotional and behavioral well-being. *Journal of Neonatal Nursing*, ۲۰۲۴
۳۵. Aldalur, A., T. Bridgett, and L.H. Pick, Psychological assessment reports for linguistically minoritized clients: Considerations for ethical and professional practice. *Professional Psychology: Research and Practice* :۶)۵۳. ۲۰۲۲, p. ۶۰۶
۳۶. Gillam, S.L., et al., Improving oral and written narration and reading comprehension of children at-risk for language and literacy difficulties: Results of a randomized clinical trial. *Journal of Educational Psychology*, ۲۰۲۳. :۱)۱۱۵p. ۹۹
۳۷. Stanek, K.C. and D.S. Ones, Meta-analytic relations between personality and cognitive ability. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, ۲۰۲۳. ۱۲۰(۲۳): p. ۲۲۱۲۷۹۴۱۲۰
۳۸. Umah, R.N., et al., Communication Skills of Deaf Children. *Education Achievement: Journal of Science and Research*, ۲۰۲۴: p. ۸۳-۷۷
۳۹. تأثیر روایت تصویر انیمیشن بر درک مفاهیم مخاطب ناشنوا. ۱۳۹۴, غیر دولتی - مؤسسه های آموزش عالی غیردولتی-غیرانتفاعی - دانشگاه سوره - دانشکده هنر و معماری.
۴۰. Head, A. and J.M. Bradbury, Staging Deaf and Hearing Theatre Productions.
۴۱. MacDougall, J.C., Dialogue with the deaf: The future role of psychology. *Canadian Psychology/Psychologie canadienne*, ۲۰۲۲. ۶۳(۴): p. ۶۳۷

۴۲. Hoffman, M.F., et al., Integrating psychology into pediatric audiology/otolaryngology clinics: Gaps and a model of care. *Clinical Practice in Pediatric Psychology*, ۲۰۲۳. ۱۱(۳): p. ۳۳۸
۴۳. Stroh, A.-L., et al., Motor adaptation in deaf and hearing native signers. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, ۲۰۲۴p. enae. ۰۱۰
۴۴. Wang, C., et al., Teaching with picture books on deaf and hard-of-hearing students' creativity. *The Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, ۲۰۲۱. ۲۶(۲): p. ۲۹۵-۲۷۸

The effect of deafness on personality

Abstract

The purpose of this research is to investigate the personality characteristics of deaf and hard of hearing people, which was done by library method. Communication is the most important factor in the formation of personality and it is the factor that connects people to each other and plays a very important role in our cognitive, emotional and social evolution. If a person cannot acquire verbal language skills, in addition to the problems of accessing information, he will have problems in communicating and determining the optimal relationship with others, which will affect his development and quality of life. This may create a personality gap between hearing-impaired children and normal children, and knowing individual differences in personality helps to establish effective relationships and provide constructive service to this group. This may create a personality gap between hearing-impaired children and normal children, and knowing individual differences in personality helps to establish effective relationships and provide constructive service to this group. Communicating with deaf and hard of hearing people is effective in improving their personality traits. Therefore, the purpose of this study is to investigate the effect of hearing loss on the personality characteristics of people with hearing problems and points to interventions to compensate for the consequences of hearing loss.

Keywords: Deaf, hard of hearing, personality, verbal language skills